

Asia: VN/26666/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutusta koskevista muutoksista

Metropolia ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi koskien ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutusta. Metropolia ammattikorkeakoulun koulutusvastuu sisältää tällä hetkellä kaikki nämä koulutukset.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään, että ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen osaamistavoitteista säädettäisiin. Kannatamme tätä, koska näin turvataan valtakunnallista osaamisen yhteneväisyyttä ja laatua. On myös tarkoituksenmukaista, että ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutukseen kuuluvia opintoja voisi tarjota jatkossa myös avoimen ammattikorkeakoulun opintoina tai muina erillisinä opintoina.

Opiskelijavalintojen osalta on toivottavaa, että hauissa tehtäisiin valtakunnallista opiskelijavalintayhteistyötä ammattikorkeakoulujen kesken ja sovittaisiin yhtenäisistä opiskelijavalinnan perusteista. Tämä mahdollistaisi jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ja tarjoaisi hakijoille enemmän mahdollisuuksia samassa haussa. Ulkomailla sairaanhoitajatutkinnon suorittaneen kouluttautuminen Suomessa ensihoitajaksi, kättilöksi tai terveydenhoitajaksi on esitetty selkeästi.

Asetukseen on kirjattu, että koulutusten tulee sisältää ammattitaitoa edistävää harjoittelua. Ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutusten osalta esitykseen ei ole kirjattu tarkemmin harjoittelun määrää tai laatua mikä on hyvä asia, eli emme näe tätä tarpeellisena. Joka tapauksessa jatkossa näihin koulutuksiin sisältyy harjoittelua ja sen toteuttamisesta voidaan sopia tarkemmin ammattikorkeakoulujen välisessä yhteistyössä. Tällä hetkellä ja tulevaisuudessa on tärkeää, että

opiskelijan aiempi osaaminen huomioidaan ja henkilökohtainen opintosuunnitelma rakennetaan sujuvaksi ja opiskelijaa palvelevaksi sekä motivoivaksi.

Kätilökoulutukseen esitetyn rakenteen mukainen 18 kuukauden ja 3000 tunnin koulutus tarkoittaa opiskelijoille erittäin tiivistä opiskeluaikaa. Esityksen toteutuessa kätilökoulutuksen toteuttaminen vaatii taidokasta pedagogista suunnittelua, jotta koulutus mahdollistuu järkevästi ja niin, että opiskelijat eivät kuormitu liikaa. Kätilökoulutukseen sisältyy runsaasti EU-direktiivin mukaista harjoittelua, jonka suunnittelu tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä työelämän harjoittelupaikkojen kanssa. Harjoitteluita todennäköisesti suoritettaisiin myös kesällä, mikä voi vaikeuttaa harjoittelupaikkojen saatavuutta, koska samaan aikaan työssä on paljon kesäsijaisia. Kannattammekin ehdotusta, jonka mukaan nämä kaikki kolme koulutusta voisi suorittaa vuotta niiden tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa sekä ammattikorkeakoulujen mahdollisuutta toteuttaa koulutuksia myös osa-aikaisena. Tämä mahdollistaa opintojen suorittamiseen joustavuutta, koska opiskelijoilla on hyvin erilaisia elämäntilanteita esim. tarve käydä töissä opintojen rinnalla. Aikuiskoulutustuen päätyminen kohdentui kovasti sote-alan opiskelijoiden mahdollisuuksiin jatkuvaan oppimiseen, joten siinäkin mielessä em. esitys on perusteltu ja tärkeä.

On myös kannatettavaa, että ammattikorkeakoulut voisivat oman harkintansa mukaan tarjota mahdollisuutta hakea yhtä aikaa opinto-oikeutta sairaanhoitajan tutkintoon johtavaan koulutukseen ja kätilön koulutukseen. Opinto-oikeus kätilökoulutukseen myönnettäisiin ehdollisena, ja ehtona olisi sairaanhoitaja (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavan koulutuksen suorittaminen. Tämä on kannustavaa ja vaikuttaa koulutuksen vetovoimaan positiivisesti.

Esityksen mukaan ammattikorkeakoulut voisivat harkintansa mukaan tarjota kätilötyön ammatillisia valmiuksia antavien opintojen suorittamista jo sairaanhoitajakoulutuksen aikana, esimerkiksi opintojen loppuvaiheessa. Sairaanhoitajakoulutukseen voi sisällyttää 30 opintopistettä muita opintoja yleissairaanhoitajavaiheen opintojen lisäksi, yleensä opintojen loppuvaiheessa. Mikäli opiskelija valitaan myöhemmin kätilökoulutukseen, nämä opinnot voitaisiin ainakin osin hyväksi lukea osaksi koulutusta. Tämä on kannatettavaa ja motivoisi kätilöksi haluavia opiskelijoita sekä lyhentäisi koulutusaikaa. Kuitenkin tämä tuo haasteen kätilökoulutuksen toteuttamiselle, kun osa opiskelijoista on suorittanut jo opintoja ja osa ei ole, koska eri ammattikorkeakoulujen opintotarjonta on erilainen. Asia olisi hyvä keskustella ja sopia mahdollisista linjauksista valtakunnallisesti sairaanhoitajia kouluttavien ammattikorkeakoulujen kesken. Metropolia ehdottaa myös, että valtakunnallisesti sovitaan, milloin otamme viimeiset opiskelijat nykymuotoiseen kätilökoulutukseen, ja siirrymme toteuttamaan uusia ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutuksia.

Metropolia ammattikorkeakoulu kannattaa luonnoksessa esitettyjä laajuuksia ja pituuksia terveydenhoitaja- ja ensihoitajakoulutukselle.

Esityksessä todetaan, että tulevaisuudessa ensihoitajat laillistettaisiin myös ensihoitajina. Tätä uudistusta kannatamme vahvasti, koska se selkiyttää ensihoitajien ammatillista asemaa.

Esityksen mukaan näiden koulutusten muutos huomioitaisiin vuonna 2029 alkavasta sopimuskaudesta alkaen korkeakoulujen perusrahoituksessa. Tämä on oleellista ja tulee suunnitella huolella niin, että rahoitus on huomioitu selkeästi rahoitusmallissa ja mahdollistaa laadukkaan koulutusten toteuttamisen jatkossakin. Siirtymävaihe tulisi olemaan haastava, ja sen suunnittelu tulee aloittaa ammattikorkeakoulujen kesken välittömästi mahdollisten päätösten myötä.

Muutoksen tavoitteena on sujuvoittaa koulutuspolkuja ja nopeuttaa näihin ammatteihin valmistumista ja tehostaa käytettävissä olevien resurssien käyttöä. Voisiko käynnissä olevassa visiotyössä pohtia, että ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon laajuus sosiaali- ja terveysalalla voisi olla 60 op tai 90 op (nyt on määritetty vain 90 op) ainakin ensihoitajan, kättilön tai terveydenhoitajan tutkinnon suorittaneille, jotta voisimme sujuvoittaa heidän joustavia opintopolkujaan ja lyhentää koulutusaikaa. Heillä kaikilla on jo sairaanhoitajan tutkinto suoritettuna, joten tämä olisi perusteltua.

Lausunnonantajan näkemykset ammattikorkeakoululain ammatillista opettajankoulutusta koskevista muutoksista

-

Lausunnonantajan näkemykset opintotukilain muutoksista

On kannatettavaa, että ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutukset sisällytetään opintotukilain piiriin. Tämä on aivan oleellista, jotta näiden opiskelijoiden opiskelu mahdollistuu ja koulutukset olisivat vetovoimaisia.

Haarala Päivi
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy